

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicae, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

Decisiones Miscellanæ

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio XXXIX. Argumentum. Undecim motiva notatu digna describuntur, quibus Parochi in die festo celebrare debeant in propria Parochiali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94626](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94626)

Strissinus Sperell. *decif.* 119. à num. 72. usque in finem. Et ita etiam novissimè advertit Emin. Card. de Luca de *Usuris disc.* 1. Item de *Matrim. disc.* 3. Et etiam in *Amor. ad Concil. Trid. disc.* 25. num. 24.

Porro quia fuit ulterius dubitatum, An ratione Dotis liceat recipere lucrum? videlicet: An, ob dilationem in solvenda dote, possit maritus exigere Inter Usuraria?

Ad hoc Quæsitum ferè omnes responderunt affirmativè, dummodò ea non sint excessiva, sed vero interesse correspondeant; ea ratione, quia dantur pro sustinendis oneribus Matrimonii juxta text. in cap. Salubriter, & ibi DD. de *Usuris*, ut docent Covaruvias lib. 3. Var. cap. 1. numer. 3. Facchin. *controvers. Jur.* lib. 2. cap. 32. Verf. ad Quartum. Menoch. de *Præsump.* lib. 9. num. 4. Surdus de *Aliment.* tit. 2. quæst. 35. num. 4. Fontanella de *Pactis Nupt.* claus. 6. gloss. 1. part. 3. num. 9. novissimè Anton. Conciol. allegat. 27. à num. 25. & seqq. Zerola part. 1. Verb. Dos. Beja in *Resp. cas. cons. Casu* 56. Leotard. de *Usur.* 12 quæst. 28. & ex Theologis Molina *disp.* 321. num. 9. & 10. ubi subdit licitum esse statutum disponens, Cardin. Toletus lib. 5. cap. 30. in fin. Bonacina alios DD. cumulus rom. 2. *disp.* 3. quæst. 3. punct. 9. Lessius lib. 2. cap. 20. num. 141. & Card. de Lugo *disp.* 25. à num. 151. usque ad num. 175.

Hinc pro exclusione pœnz fuit decisum in sequenti casu: Videlicet Carolus Mense Octobri recipit mutuo frumenti staria centum cum obligatione illa reddendi mense Augusto subsequenti; & promissione, si deficiat, solvendi ulterius alia staria decem. Mense Maio flumina inundant agros, & destrunt sata Caroli. Quæritur, An mutans possit exigere staria decem, ultra centum, frumenti à Carolo, cum de mense Augusto non solverit?

Concors fuit Responsio Negativa. Et ratio est, quia Carolus non est in culpa; & ad incurrendam pœnam promissam, casu quo mutans in termino præfixo mutuum non restituit, requiritur mutuatarii culpa, quæ cessat in Carolo, cujus sata destructa fuerunt per inundationem agrorum, ad tradita supra num. 6. in tertia opinione, & primo requisito. Et tantò minùs exigi possunt dicta staria decem frumenti, ultra centum, à mutante, attentata doctrina Jurisperitorum, & Canonistarum, quam sequi volumus, docentium illicitam semper esse pœnam adjunctam quantitati, & appositam in contractu mutui, nisi quatenus creditoris interfit, ut firmavit Illustrissimus Sperellus *disc. decif.* 131. ubi plurimos DD. cumulat, jura, & rationes.

Sed quid dicendum ad hunc practicabilem Casum. Dominicus debet mihi libras centum ex liello, quas difficulter solitus estolvere. Petit à me mutuo viginti libras, spondens has, & illas promptè redde post mensem. Quæritur, An sit Usura tali spe, & animo mutuari?

Responsum fuit non esse Usuram. Ratio est, quia illa centum debebantur ex iustitia extra mutuum; & ea non exiguntur vi mutui. Tamen de *Triplici Jure* lib. 9. tract. 1. cap. 3. §. 8. num. 2. Neque imponitur obligatio, quam antea mutuatarius non haberet, & mutuator nihil accipit, quod sibi antea non deberetur. Bonacina d. rom. 2. *disp.* 3. quæst. 3. punct. 3. numer. 15. Azor. part. 3. lib. 5. cap. 7. Verf. De-

cimo quinto. Rebell. lib. 8. quæst. 4. numer. 6. ubi tamen admonet, cavendum esse à scandalo; Reginald. d. lib. 25. num. 191. & 192. Trullench. in *Decal.* lib. 7. cap. 19. dub. 2. num. 1. & dub. 6. num. 7. & Card. Toletus d. lib. 5. cap. 28. num. 1. & cap. 34. num. 3.

DECISIO XXXIX.

ARGUMENTUM.

Undecim motiva notatu digna describuntur, quibus Parochi in die festo celebrare debeant in propria Parochiali.

SUMMARIUM.

1. Parochi obligatio diebus festis ex Trident. Concilio.
2. Sacramenta diebus festis à Parochis ministranda.
3. Matrimoniales denunciationes.
4. Parochis Diocesis Padua prohibitum est celebrare extra suam Parochialem diebus festis.
5. Missam perdunt multi in die festo, Parochis alibi celebrantibus.
6. Derrimenta Parochialis Ecclesia, si in ea Parochus non celebret.
7. S. Ambrosii tres observationes ab Ecclesiasticis imitanda.

Utrum fuissent requisita rationes, quibus non licet Parochis diebus festis celebrare Missam extra suam Ecclesiam Parochialem?

Relatz fuerunt sequentes. Prima, quia Parochus tenetur plebes sibi commissas diebus saltem dominicis, & festis solemnibus pascere salutaribus verbis, docendo ea, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, annunciandoque eis cum brevitate, & facilitate sermonis verba, quæ eos declinare, & virtutes, quas sectari oporteat, ut pœnam æternam evadere, & celestem gloriam consequi valeant. Concil. Trident. sess. 5. de ref. cap. 2. Secunda, quia iisdem festis diebus tenetur Parochus Sacramenta administrare, & easdem plebes doctrinam Christianam erudire ex eod. Concil. Trident. sess. 24. de ref. cap. 7. Tertia, quia denunciationes Matrimoniorum tenetur facere. Concil. Trident. sess. 24. de ref. Matrim. cap. 1. Quarta, quia omnia supradicta munia præcipiuntur in Synodalibus Constitutionibus Patavinis part. 1. cap. 7. part. 2. cap. 10. 11. & 18. Quinta, quia extat expressa prohibitio in Decretis Eminentiissimi nostri Præfatis, publicatis in Congregatione generali Vicariorum die 30. Augusti 1682. ubi num. 2. habetur, Non audeant Parochi diebus festis, sub quocunque prætextu, ad alias Ecclesias celebratum ire &c. Sexta, quia licet populus præmonitus fuerit, Parochum celebraturum in tali, vel tali vicina Villa, plurimi ex plebe senes, pueri, valetudinarii Missam non audiunt, quia ad aliam Villam accedere non possunt. Septima, nam et si Parochus de alio Sacerdote, qui Missam celebret, provideat; nihilominus plebs non audit vocem Pastoris, & Pastor non cognoscit oves suas, contra Evangelicum præceptum. Joan. 10. Barbof. de *Offic. Paroch.* cap. 14. num. 9. Octava, quia diminuitur divinus cultus, plebs divagatur, sodalitates spirituales privantur elemosynis, & propriæ Ecclesiæ non præstantur debita obsequia. Nona, quia scandala exoriuntur, & detractiones contra Parochum, tanquam gulæ deditum, vel in suo officio defidem. Decima, quia sæpè accidunt in populo

repentinæ infirmitates, & absens Parochus non valet præstare esse ad Sacramenta administranda. Undecima, quia S. Ambrosius à tribus semper abstinent, videlicet, à pertractandis Matrimoniiis, à suadenda militia armata, & ab accessu ad alienas domos causa edendi. Cardin. Baron. *Ad Annum* 375. num. 24. in fin. Quæ tria cuicumque Ecclesiastico deberent esse cordi, & præcipue tertium; nam experientia teste, Parochi extra suas aedes conviventes laicis tùm adstantibus, tùm absentibus sæpe sæpius reprehensibiles se prebent.

D E C I S I O XL.

A R G U M E N T U M.

Solvuntur quæstiones duæ. Una, quod non sit Usura mutare ad acquirendam benevolentiam mutuarii. Altera quod sit Usura mutare cum pacto, ut mutuarius remuneret mutanti.

S U M M A R I U M.

1. Benevolentia, & amicitia acquisitio non causat Usuram.
2. Pactum exigendi aliquid titulo gratitudinis est illicitum.
3. Propositio damnata, exigere aliquid ultra fortem tanquam debitum ex gratitudine.
4. Mutare cum pacto, ut sibi remuneretur, non videtur Usura.
5. Beneficienti est benefaciendum.
6. Usura est peccatum contra iustitiam.
7. Obligatio posita in mutuo præter, vel supra ejus naturam est Usuraria.
8. Injustitia ubi non est, ibi non est Usura.
9. Restitutio ubi non est de jure injuncta, ibi Usura non est.
10. Obligatio imposita mutuuario causat Usuram.
11. Pactum in mutuo de remunerando est Usurarium.
12. Usura est obligare mutuarium, ut veniat ad molendum, vel apothecam mutuantis.
13. Pactum antecedens mutuo de mutuando, & remunerando an sit licitum? Quod non num. 16.
14. Obligatio antidotalis deducta in pactum à mutuantem an sit Usuraria?
15. Obligatio remunerandi ut premium est usura; ut conditio est licita.

An sit Usura mutare ad acquirendam benevolentiam Mutuarii; non est difficilis Quæstio, quapropter.

Ad hoc Quæsitum omnes dixerunt, non esse Usuram; si quidem benevolentia, & amicitia mutuarii non est pecunia æstimabilis; videlicet, non ex eo, quod non sit pretiosior, quam pecunia, sed quod suapte natura, nec vendatur, nec ematur, consistatque in voluntate, quæ non cogitur; & non egreditur limites naturalis gratitudinis, ut docet. S. Thom. 2. 2. quæst. 78. art. 2. Covarruv. lib. 3. Var. cap. 1. num. 2. in fin. Sotus de Just. & Jur. lib. 5. quæst. 1. art. 2. Reginald. lib. 25. num. 189. Rebell. lib. 8. quæst. 3. num. 1. Lessius lib. 2. cap. 20. num. 39. & 40. & num. 51. & 52. Trullench. in Decalog. lib. 7. cap. 19. dub. 5. num. 3. Tambur. de Triplici Jur. lib. 19. tract. 1. cap. 3. S. 1. cap. 4. S. 1. Card. de Lugo disp. 25. n. 59. Porro Curia Episcopalis hic præcavendum

dixit, ne aliquid deducatur in pactum, vel exigatur ultra fortem tanquam ex benevolentia, vel gratitudine debitum, quia hæc relinquenda est in sua libertate, & mera liberalitate; aliis daretur incursum in illam propositionem 42. ex damnatis à Sanctissimo Domino Nostro PAPA INNOCENTIO XI. uti scandalosam, videlicet 3
Usura non est, dum ultra fortem aliquid exigatur tanquam ex benevolentia, & gratitudine debitum; sed solum si exigatur ex iustitia debitum.

Sed magis difficilis est resolutio sequentis interrogationis, videlicet; An sit Usura mutare cum pacto, ut Mutuarius mutuet mutuantem?

Ad hoc Quæsitum negarunt alii; alii affirmarunt, & alii usi sunt distinctione.

Non esse Usuram alii dixerunt. 1. Quia mutare cum pacto, ut mutuarius adimpleat, quod tenetur ex charitate, non videtur esse Usura. Molina disp. 309. num. 2. Tambur. in Decal. lib. 8. tract. 3. cap. 5. S. 2. num. 9. & post alios plures Caramuel. lib. 2. Theol. Moral. num. 736. Sed mutuarius ex charitate tenetur mutanti; quia beneficienti est benefaciendum. Arist. 5. Ethic. quem refert S. Thom. 2. 2. quæst. 78. art. 2. Ergo. 2. Quia ibi non est Usura, ubi non est injustitia; quandoquidem Usura nihil est aliud, quam peccatum injustitiæ, per quod unus ex contrahentibus magis gravatur, quam alius. Cardin. de Lugo d. disp. 25. num. 55. Sed in nostro quæsitio mutuarius non magis gravatur, quam mutuator, nihil enim aliud paciscitur, nisi ut faciat mutuantem, quod ab eo sibi factum fuit, id est, ut remuneret. Ergo in hoc pacto nulla est injustitia, & per consequens nulla Usura. 3. Ad incurrendam labem seneratitiam opus est, ut imponatur mutuuario aliquod onus; vel obligatio, quæ sit præter, vel supra naturam mutui. Molina disp. 303. num. 8. Leotard. de Usur. quæst. 1. numer. 3. Nam id, quod ex natura rei inest, potest in pactum deduci. Azor. part. 3. lib. 5. cap. 7. in princip. Sed in nostro quæsitio non videtur imponi onus, vel obligatio præter, vel supra naturam mutui, quia ex gratitudine ob receptum mutuum tenetur mutuarius remunerare; & nihil aliud ab eo mutans paciscitur, nisi id, quod sibi ex gratitudine debetur. Ergo. 4. Pro re, quæ mutuo datur, licet accipere tantumdem, & ad id mutuarium obligare. Molina disp. 308. num. 2. Lessius lib. 2. cap. 20. num. 60. Ergo pro beneficio dandi mutuum, non erit Usura obligare Mutuarium ad simile, & æquale beneficium reddendum. 5. Illud pactum non est Usurarium, per quod novum incommodum, periculum, aut damnum mutuuario non infertur. Salas & Bannes, quos refert Cardin. de Lugo d. disp. 25. sub num. 49. Sed horum nullum assert mutuario pactum quæsitum nostri, & est simile de eo; qui ex Voto tenetur aliquid facere; cui si injungatur obligatio illud ipsum faciendi, nullum novum incommodum, vel periculum, vel damnum additur. Ergo. 6. Si pactum remunerandi esset Usurarium, ex eo insurgeret etiam obligatio restituendi; quia, ut dictum est, Usura non committitur sine injustitia; & ubi est injustitia realis, ibi intrat obligatio restitutionis. Cardin. de Lugo disp.